

Virágok, mécsesek a városházánál és a színháznál – Pénteken lesz a temetés

Búcsúznak Gregor Józseftől

A szeretet és tisztelet lángjai. Szegediek százai gyújtottak mécsest Gregor József mellszobránál

Fotó: Schmidt Andrea

Zarándokhellyé változott szombaton és vasárnap a Széchenyi tér, ahol a városháza előtt két napra felállították Gregor József bronz mellsobrát. Szegediek százai vittek virágokat és gyújtottak mécseseket, így emlékezve a nagy énekésre, a város legnépszerűbb emberére.

Babakocsit toló kisgyermekes párok, bottal járó idős, beteg emberek is elzarándokoltak a hét végén a Széchenyi térre, ahol a városháza előtt a népszerű basszista szobrát felállították. Szombaton este felé sok fehér krizantém, rengeteg égő mécses is jelezte: megrendülve búcsúztak a szegediek a pénteken elhunyt Kossuth-díjas operanékestől, a város díszpolgárától. A színház művészbejárójánál is többen mécsest gyújtottak.

„Mindenkihez volt egy jó szava”

– Nagyon szerettem Gregor Józsefet. Nemcsak kivételes művész, hanem csupa nagybetűvel EMBER volt. Ezért tartottam fontosnak, hogy most eljöjjenek. Sokszor láttam színpadon és koncertpódiumon is, rettenetesen fog hiányozni. A Hegedűs a háztetőnben Tévje szerepében láttam utoljára színpadon. Sokaig a Csongrád Megyei Titkárnők Egyesületének voltam vezető-ségi tagja, akárhányszor hívtuk, mindig eljött hozzánk a feleségével, Marikával együtt. Nem volt felvágós, rátartó, hanem minden-kivel közvetlenül tudott beszélgetni, ezért mindannyian nagyon szerettük – mondta az egyetemen titkárnőként dolgozó Román Lajosné, aki mécseset gyújtva emlékezett a Széchenyi téren.

– 27 éves korom óta ismertem Jóskát, nagyon tiszteltem, jó barátságba is kerültünk. Amikor súlyos beteg lettem, mellém állt és biztatott. Még ő kérdezte tőlem:

Ugye nem hal meg az én barátom? Én életben maradtam, ő pedig elment – sírta el magát a rokkantnyugdíjas Molnár György, majd A varázsfuvola Sarastróját említette, mint számára a legemlékezetesebbet a basszista szerepei közül. – Mindenkihez volt egy jó szava, mindenki ismerte. Sándorfalván jártam körtét vásárolni, ott is olvasták a Délmagyarban a szomorú hírt. Náluk is megfordult vevőként, ők is nagy szeretettel emlékeztek rá. A világ legtermészetesebb dolga, hogy kijöttem a Szé-

szerezzel, gondosan ápolta, de orvosként tudta, hogy nincs sok remény. Gárdonyiból hazatérve az utolsó két hétben Gregor József nem akart kórházba menni, ott sem kapott volna jobb ellátást, mint szegedi otthonában.

– A halála pillanatában is fogtam a kezét. Annyira hiányzik – mondta a barátoknak könnyeivel küszködve Marika, akinek rossz-szulesett, hogy az egyik bulvár lap címlapján férje halála napján valótlannal azt írták: Gregor Józsefet leánya, Bernadett ápolja. Holott

ide a kegyelet egy-egy szál virágjával – mondta a professzor.

„Mindig önmagát adta”

– A vígoperai szerepei voltak számomra a legkedvesebbek, de ilyenkor, a gyász pillanataiban felidéződnek a katarikus drámai alakításai is. Csodálatos volt például Fieszként a Simon Bocca-negrában vagy A varázsfuvolában Sarastróként, és szinte minden alkalommal, amikor csak megszólalt – tette hozzá a professzor felesége, aki szerint Gregor József titka az volt, hogy mindig önmagát adta. Akkor is, amikor komédiázott, és akkor is, amikor emelkedett volt. – Ugyanakkor művészi alázat is jellemezte minden fellépését. Mindig emberi maradt, nem hordta fönn az orrát. Közöttünk járt, találkozhattunk vele a villamoson, a boltban. Sose felejttem el, még fiatal tanárként Tarjánban tanítottam, épp bevásároltam, amikor egyszer csak zengő basszusán megszólalt a gondolák közül: Csókolom! Közvetlen, kedves egyénisége mindannyiunknak hiányozni fog – emlékezett Visy Csabáné.

HOLLÓSI ZSOLT

A művész özvegye fogadja Visy Csaba és felesége részvétnyilvánítását

Fotó: Schmidt Andrea

chenyi térre emlékezni. A temetésén is ott leszek. Köszönöm az önkormányzatnak, hogy a szobor ki-helyezésével lehetőséget teremtett a tisztelésre. Talán halkán szólhatott volna egy zenés összeállítás is a lemezfelvételeiből.

„Fogtam a kezét”

Leánya, Renáta kíséretében dr. Takács Mária, Gregor József özvegye is kijött a térre mécses gyújtani. Barátok, ismerősök, tisztelők mentek oda hozzá, hogy részvétüket nyilvánítsák. Székelyi József színgazgató is próbálta vigasztalni Marikát, aki heteken át virrasztott férje betegágya mellett, nagy

akkor már több mint egy hete nem látták egymást, a népszerű színész nő telefonon tartotta a kapcsolatot édesapjával, és minden nap érdeklődött az állapota felől.

A Szegedi Operabarátok Egyesületének nemrégiben megválasztott titkára, Visy Csaba fizikai kémi-kus, egyetemi tanár és felesége egy-egy szál fehér rózsát hozott, majd mécses gyújtott a Széchenyi téren. – Mindketten operaszerető szegediek vagyunk, Jóskát legelső fellépése óta láttuk és becsültük. Azzal is kifejezésre szeretnénk volna juttatni megrendülésünket, soha el nem múló tiszteletünket a nagy művész iránt, hogy eljöttünk

Szomszéd rétje

KOVÁCS ANDRÁS

A szabadkai piac a hetvenes években és a nyolcvanasok elején élte fénykorát, amikor Magyarországon még hiánygazdaság volt. Déli szomszédunknál lazábbak voltak a viszonyok, s még inkább költöttek azt, amit nem termeltek meg. A nagyobb kínálat vonzotta a szegedieket, akik a rendszer kivételezettjeiként – és határközeli-ként – keki borítástú kisútleveéllel utazgattak viszonylag szabadon. Ki keményen üzletelt, ki csupán családjának hozott be nálunk egyáltalán nem kapható rizses csokit, banánt, rumpuncsot vagy trevera pulóvert. A családanya örült, hogy 38 helyett negyven dinárt is kapott száz forintjért, de az igazi nagy kaszálások a BoneyM nagylemezeivel történtek. Ha valaki vámos ismeretségének köszönhetően – mert az egy ismeretiségekkel összetartott világ volt – áthozott ötven vadonatúj bakelitkorongot a határon, meg sem állt Budape-szig. Aranyáron vették a Déli vagy a Keleti pályaudvar környékén.

A pécsi közzgazdászhallgatók egyenesen irigyelték szegedi állandó lakcímmel rendelkező diáktársukat, aki kishatárátlépővel akkor hozott be Adidas-cuccokat, amikor akart, s persze megrendelésre is szállított, farmert, lemezt, megymást. Tisztes haszonnal.

A különbözőképpen értelmezett szocializmusban eltérített árak a rendszerváltozások után lassan kiegyenlítődték. De nem is olyan régen még szegedi testnevelő tanár pattant kerékpárra tanítás után, hogy fiatalos (második) feleségével együtt a szerb határig kerekessen, s ott megvásárolja a törvényesen behozható cigaretta- és töményadagot, mintegy keresetkiegészítésként. A jövés-menés utolsó nagy felvonása talán az üzemanyagbiznisz volt, ráadásul változó iránnyal. Amikor polgárháború dúlt délen, mi voltunk a hadiszállítók, béke-időben meg onnan hoztuk, hiszen kevesebb volt rajta az adó.

Ma már csak úgy egyszerűen, gyermekruha-vásárlás nélkül is érdemes átruccanni Szabadkára, ahol az egy négyzetkilométerre eső teraszok száma messze meghaladja a szegedit. És pontosan olyan szép a tavasz és az ősz, mint nálunk. Persze aki ráérősen sétál, különbséget is talál. A szegedihez megszólalásig hasonló Kigl-szobrot az egyik teraszon, s temérdek középkori, életerős férfit az összes többin. Sehöl Európában nem üldögélnek ennyien dologidőben a belvárosban, mint Szabadkán. Nálunk inkább a panelpresszók füstös mélyén veri a pénznyerő automatát ugyanez a korosztály.

Miközben egyikük-másikuk párja talán éppen vonattal tart hazafelé a szabadkai piacról.

Bírósághoz fordult az M5-ös régésze

Munkaügyi bírósághoz fordult az M5-ös autópálya ásatásainak koordinátora. Szalontai Csaba azt szeretné, ha megsemmisítenék az ügyében született fegyelmi határozatot. Főnökét, Vörös Gabriella múzeumigazgatót épp az M5-ös ásatások miatt bocsátotta el a megyei közgyűlés, mondván, a múzeum több törvényt is megsértett. Szalontait „csak” egy évre korlátozták előmenetelében.

Idén július 5-én indult fegyelmi eljárás a Móra Ferenc Múzeumban Szalontai Csabával szemben. Az M5-ös autópálya nyomvonalán lezajlott ásatások koordinátorát a megyei önkormányzat belső ellenőrzési osztályának jelentése alapján gyanúsították azzal, hogy vétkesen megszegte kötelezettségeit. A belső ellenőrök jelentése nyomán indult vizsgálat a volt múzeumigazgató, Vörös Gabriella ellen is. Őt a megyei közgyűlés – arra hivatkozva, hogy nem tudja megfelelő dokumentumokkal alátámasztani, milyen teljesítésért cserébe fizetett ki a múzeum félmilliárd forintot – július 27-én le is váltották.

Szalontai Csabát részben ugyanazokkal vádolták, amikkel leváltott főnökét. A fegyelmi eljárás három hónapon át tartott, és a régészt végül három pontban marasztalták el. A tanács azt kifogásolta, hogy a régészeti munkákat lezáró elszámoláskor Szalontainak javasolnia kellett volna egy határidő meghosszabbítását, ezt nem tette meg, komolyan veszélyeztette a múzeum gazdasági érdekeit. Másrészt a kézi földmunkára és éjjeli őrzésre szerződött cég nem dokumentálhatta volna a leleteket, pedig ilyen címen is vett föl pénzt. Harmadrészt: szabálytalanul, ellenőrizetlenül zajlott a gépjármű-üzemeltetés, közel egy évig nem javították meg azt a terepjárat, amelyet a cég egyik embere magánúton tört össze, nem zajlott le a kártérítési eljárás, az esetről nem tudott a megyei önkormányzat. A határozat kimondja, a koordinátor nem megfelelően teljesítette kötele-

zettségeit, ezért az „előmeneteli rendszerben történő várakozási idő egy évvel történő meghosszabbodása” a büntetése.

Szalontai lapunknak elmondta, azért fordul a bírósághoz, mert a határozatot nem érzi jogosnak.

– A három hónapig tartó eljárás, a heti egy-két tárgyalás közben bebizonyosodott, mennyire instabilak a belső ellenőrök észrevételei, és az azokból levont következtetések; szerintem ez az ügy egy lufi volt. Végül három olyan pontban marasztalták el, amelyek érzésem szerint nem is érintik a munkakörömet, és téves jogértelmezésen alapulnak. A céggel kötött szerződést a megyei közgyűlés elnöke is jóváhagyta, sőt részén részt vett az elkészítésében – sorolja érveit a régész.

Szalontai hallott arról, hogy a rendőrség vizsgálja az ásatás elszámolásait a megyei önkormányzat feljelentése nyomán. Több érintettet már meghallgattak, őt azonban nem keresték a nyomozók.

B. A.

AZ ELTE SZAKÉRTŐINEK TETSZETT A MUNKA

Az M5-ös ásatásokat az ELTE régészei ellenőrizték a Nemzeti Autópálya Rt. megbízásából. A régészettudományi intézet szakértői idén augusztusban kelt véleményükben azt írták, „a Móra Ferenc Múzeum szakemberei által 2003 és 2004 között elvégzett megelőző feltárások jónak minősíthetők.” „Szakértői tevékenységünk során a rendelkezésünkre bocsátott elszámolásokat áttekintve megállapítottuk, hogy a költési struktúra nem tért el a szokásos metódustól, annak belső arányai arra utaltak, hogy a kiadások és kifizetések a régészeti leletmentések zavartalan lefolytatását és a feltárásoktól elvárható szakmai célokat szolgálják.” Dr. Raczkó Pál és dr. Szabó Gábor ezért jóváhagyta, hogy az NA Zrt. átvegye a munkát, és kifizesse a múzeum által benyújtott részszámlát.

Kukoricafosztás az emlékparkban

Kukoricaport rendeztek szombaton az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban, így a látogatók megismerkedhettek a növény feldolgozásának, felhasználásának számos lehetőségével, valamint kukoricás ételeket is megkóstolhattak. A kukoricafosztást mese és teke-rómuzsika kísérte a skanzenben. A vállalkozó szellemű vendégek ki is próbálhatták a morzsolást, a darálást, illetve a csutkabakakészítést is.

Felélesztett múlt. Tengerihántás a skanzenben

Fotó: MTI/Németh György